

Дружество на русистите в България
гр. Пловдив

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

1 / 2021

НОЕМВРИ 2021
ПЛОВДИВ

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН на Дружеството на русистите в България –

клон Пловдив

брой 1 (1), год. I

Ноември 2021 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Обръщение към членовете на Дружеството на русистите в България – клон Пловдив (с. 2)

РУСИСТИКА ОНЛАЙН

Дружеството на русистите в Пловдив вече и в интернет! (с. 3)

Библиотека

Издания на Катедрата по руска филология на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“
Монографии (с. 4)

Събития

Юбилейна научна конференция
„Паисиеви четения“ (с. 11)

«Язык – это история народа. Язык – это путь цивилизации и культуры. Поэтому-то изучение и сбережение русского языка является не праздным занятием от нечего делать, но насущной необходимостью.»

А. М. Куркин

tilev.encho@gmail.com

[www.facebook.com/
druzhestvo.na.rusistite.plovdiv](http://www.facebook.com/druzhestvo.na.rusistite.plovdiv)

bgrusisty.uni-plovdiv.bg

Информационният бюлетин се издава от Дружеството на русистите в България – клон Пловдив.

Броя подготви гл. ас. д-р Енчо Тилев.

Контакти: tilev.encho@gmail.com

Биографично

Роден съм в Пловдив и целият ми житейски и професионален път е свързан с Града под тепетата. Средно образование завърших през 2007 г. в пловдивската Езикова гимназия „Иван Вазов“ с немски, руски и английски език, а през 2011 г. – висше образование в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ в специалността „Руски език и немски език“. По време на обучението си съм специализирал в Университета в Гент (Белгия), Университета в Бамберг (Германия), Държавния институт за руски език „А. С. Пушкин“ (Русия). Участник и лауреат съм на множество конкурси и фестивали в България и чужбина, както и двукратен носител на националния приз „Студент на годината“ (за 2009 и 2010 г.). От 2012 г. съм магистър по българистика, а от 2017 г. – доктор по филология. Дисертационният ми труд на тема „Категориални и некатегориални значения в руската морфология (в съпоставка с български)“ е разработен под научното ръководство на проф. д.ф.н. Стефана Димитрова.

Автор съм на над 50 научни статии, публикувани у нас и в чужбина, както и съавтор на три книги с тестове по руски език за нива А1 – В2.

Предстои издаването и на първата ми монография.

Уважаеми колеги русисти,

След проведения избор за нов председател на Дружеството на русистите в Пловдив през октомври 2021 г. бях избран от Вас да оглавя местния клон до 2023 г., когато изтича мандатът на ръководство на Дружеството на русистите в България под председателството на доц. д-р Антония Пенчева. Наложително бе да се проведе нов избор, след като през 2020 г. ни напусна гл. ас. Диана Шкодрова – изтъкнат русист и преподавател в Пловдивския университет, дългогодишен член на нашето Дружество и негов председател няколко мандата подред.

Избирането ми на този пост за мен е преди всичко отговорност – да съхрани създаденото дотук, да го развие и да го пренесе в бъдещето. Историята на русистиката в Пловдив има дълга и богата история, която задължава, а разпространяването на руския език и руската култура и занапред остава една от най-важните задачи на Дружеството, заложена и в самия Устав.

Уважаеми колеги учители,

Вярвам, че и занапред трябва да се запази жива връзката между средното и висшето образование в областта на русистиката и филологията въобще. Затова смятам за важно да превърнем в добра традиция организирането на лекториуми с теоретична и методическа насоченост, на които изтъкнати университетски преподаватели и учители от средните училища в България и чужбина да споделят своя опит в изследването на руския език и в преподаването му като чужд.

Чрез новосъздадения сайт и страницата на пловдивското дружество във „Фейсбук“ идеите ни могат да достигнат до много по-широк кръг от хора на различна възраст, с различно образование и живеещи по цял свят. Чувствайте се свободни да споделяте за всички интересни събития, свързани с руския език! Чрез информационния бюлетин, който ще се подготвя периодично, до Вас ще достига богата палитра от информация, която, надявам се, може да бъде полезна във Вашата педагогическа или научна дейност.

Скъпи колеги, пожелавам Ви здраве и още много успехи в преподаването на руския език в България!

Пловдив
ноември 2021 г.

С уважение,
гл. ас. д-р Енчо Тилев

Дружеството на русистите в Пловдив вече и в интернет!

На новосъздадения сайт на Дружеството на русистите в Пловдив (bgrusisty.uni-plovdiv.bg) можете да се запознаете с актуалните новини, свързани с Русия и руския език, както и да научите повече за мястото на руския език в Пловдив и региона. Желаетелите да станат членове на Дружеството могат да изтеглят заявление за членство и да го изпратят на посочения адрес.

ДРУЖЕСТВО НА РУСИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ

клон пловдив

ЗА ДРУЖЕСТВОТО ПЛОВДИВ И РУСИЯТ ЕЗИК СП. „БОЛГАРСКАЯ РУСИСТИКА“ ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТЕН КОНТАКТИ

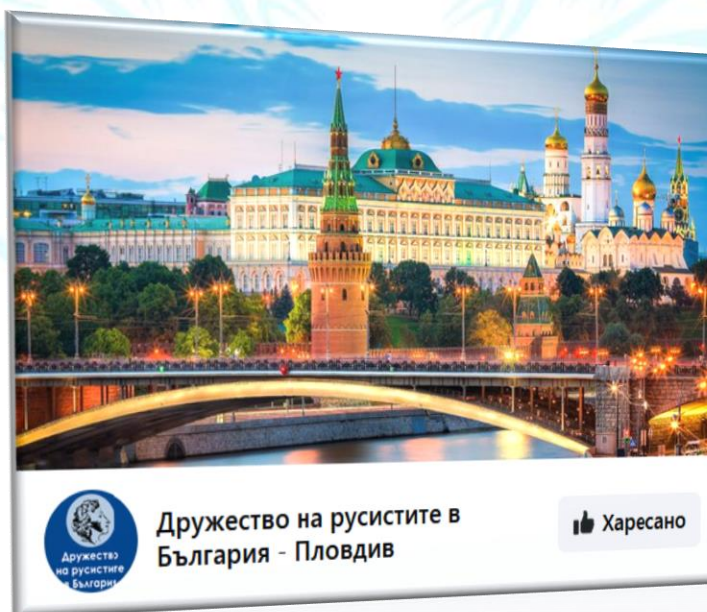
Новини

Юбилейна научна конференция, посветена на 60-годишнината на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ – ПАИСИЕВИ ЧЕТЕНИЯ 2021

От октомври 2021 г. пловдивското Дружество има своя специална страница във Facebook!

Ще ни откриете на адрес: www.facebook.com/druzhestvo.na.rusistite.plovdiv

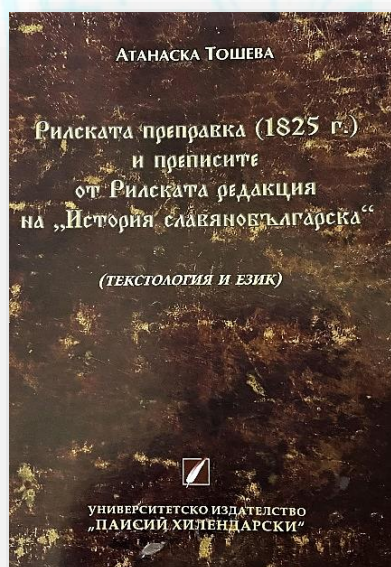
3 | страница

Издания на Катедрата по руска филология

На Вашето внимание представяме научната продукция на колегите от Катедрата по руска филология на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ за изминалите двадесет години (от 2001 до 2021 г.). В първото издание на информационния бюлетин са включени монографиите, излезли през посочения период.

МОНОГРАФИИ

РИЛСКАТА ПРЕПРАВКА (1825 Г.) И ПРЕПИСИТЕ ОТ РИЛСКАТА РЕДАКЦИЯ НА „ИСТОРИЯ СЛАВЯНОБЪЛГАРСКА“ (ТЕКСТОЛОГИЯ И ЕЗИК)

Автор: Атанаска Тошева

Година на издаване: 2019

Място на издаване: Пловдив

Издателство: Университетско издателство „Паисий Хилендарски“

Страници: 662

ISBN: 978-619-202-546-5

Анотация: На базата на комплексен текстологичен и лингвистичен анализ е изследван кръгът от ръкописи от т. нар. *Рилска редакция на „История славянобългарска“*, в центъра на която стои *Рилската преправка* от 1825 г. Доказана е принадлежността на анализиранияте ръкописи към славянобългарския книжовноезиков тип и е потърсено тяхното място и роля в книжовноезиковото развитие през

първата половина на XIX в. За първи път се публикува критично издание с наборен текст на *Рилската преправка* и разночетения по преписите от *Рилската редакция на „История славянобългарска“*.

ПАРАДОКСИТЕ НА ЕКСПРЕСИЯТА В БЪЛГАРСКИЯ И РУСКИЯ ЕЗИК

Автор: Майя Кузова

Година на издаване: 2018

Място на издаване: Пловдив

Издателство: Университетско издателство „Паисий Хилендарски“

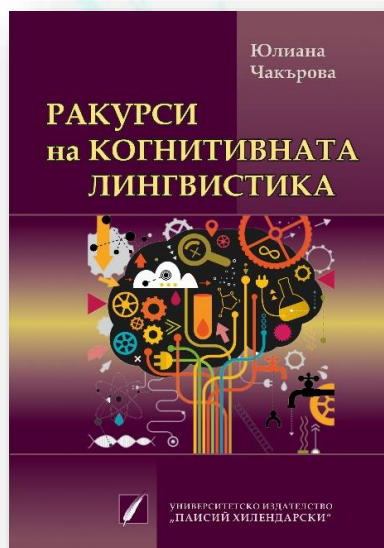
Страници: 427

ISBN: 978-619-202-338-6

Анотация: Книгата е първо съпоставително монографично изследване на системните парадоксални прояви на експресията в двата славянски езика с привлечени данни и от английски, френски, немски език. Комплексният анализ на специфичните емоционални реакции и ексцентричната емотивна оценъчност е по изцяло авторски модел с обща посока

синтактика – семантика – прагматика. Илюстративните данни са разгледани също в лингвокултурологичен аспект и в психологически ракурс: като характерологични свидетелства и за речев избор, и за социална стандартизация, и за етноспецифика, която отразява националните стереотипи на структуриране на мисълта. В широк план „хроничните“ експресивни алогизми са ситуирани в общата теория за езиковата еволюция, в аксиоматиката на лингвосинергетиката и ентропията.

РАКУРСИ НА КОГНИТИВНАТА ЛИНГВИСТИКА

Автор: Юлиана Чакърова

Година на издаване: 2016

Място на издаване: Пловдив

Издателство: Университетско издателство „Паисий Хилендарски“

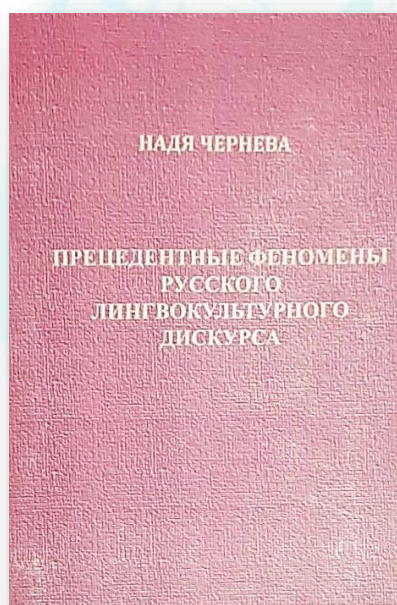
Страници: 312

ISBN: 978-619-202-099-6

Анотация: Книгата е първото монографично изследване на български език, което представя по-цялостно дискурса на едно от най-актуалните днес лингвистични направления и така предлага обширна теоретична база за нови проучвания през неговата оптика. Очертани са релациите между отделните конституенти на когнитивната лингвистика;

интелектуалните условия и теоретичният контекст, осигурили надежден фундамент за оформянето на уникалния ѝ облик. Синтезирани са основните ѝ постулати, шрихирана е спецификата на нейната епистемология. Представени са алтернативни гледни точки за границите и особеностите на пространството, обхващано от направлението, в което са очертани центърът и периферията с водещите имена и теории. Характеризирани са основни теоретични конструкти, използвани за анализ в когнитивнолингвистичните изследвания: *ментална репрезентация, образна схема, концепт, фрейм, прототип, идеализиран когнитивен модел, ментално пространство, бленд, концептуално пространство, лексикален концепт / когнитивен модел*, като се обръща внимание върху съвпаденията и различията между отделни автори или школи в американската, западноевропейската и руската когнитивна лингвистика.

ПРЕЦЕДЕНТНЫЕ ФЕНОМЕНЫ РУССКОГО ЛИНГВОКУЛЬТУРНОГО ДИСКУРСА

Автор: Надя Чернева

Година на издаване: 2013

Място на издаване: Пловдив

Издателство: Арена Принт

Страници: 267

ISBN: 978-619-7413-08-3

Анотация: Книгата е посветена на нов отрасъл в лингвокултурологията – на теорията за прецедентността и нейното място в практиката на чуждоезиковото обучение. Представен е кратък обзор на най-важните понятия и категории на лингвокултурологията; разгледани са основните аспекти от теорията на прецедентността; особено внимание е обърнато на начините за кодиране на културни познания. Във фокуса на внимание попадат прецедентните феномени от руския лингвокултурен дискурс, препратката към

които е неизменна част от комуникативното поведение на носителите на руски език и култура; ролята на прецедентните феномени във формирането на професионални компетенции при филолога – русист като интегративна езикова личност.

РУССКАЯ ФРАЗЕОЛОГИЯ В ЗЕРКАЛЕ БОЛГАРСКОГО ЯЗЫКА

Автор: Стефка Георгиева

Година на издаване: 2011

Място на издаване: София

Издателство: Heron Press

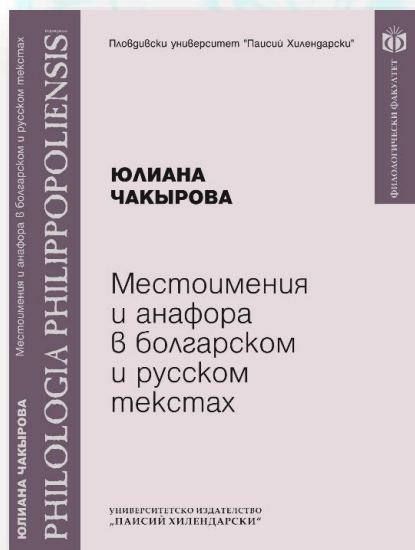
Страници: 151

ISBN: 978-954-580-292-8

Анотация: Фразеологичният фонд на всеки език е сравнително стройна подсистема, която е тясно свързана с лексикалния фонд на езика. Това е самобитна област на езика и затова отдавна привлича вниманието на много изследователи в областта на лингвистиката, етнологията и културологията. Книгата разкрива националното своеобразие на руската и българската фразеология, свързана с понятийната сфера "Вселена", с нейната "нежива"

и "жива" природа. Изданието е предназначено за специалисти по руски и български език, за преводачи и всички останали, които се интересуват от проблемите на фразеологията.

МЕСТОИМЕННИЯ И АНАФОРА В БОЛГАРСКОМ И РУССКОМ ТЕКСТАХ

Автор: Юлиана Чакърова

Година на издаване: 2010

Място на издаване: Пловдив

Издателство: Университетско издателство „Паисий Хилендарски“

Страници: 213

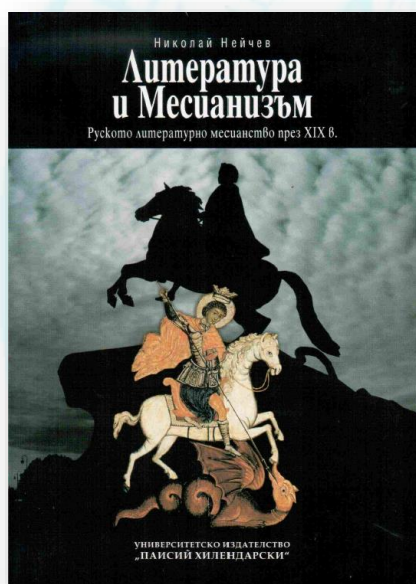
ISBN: 978-954-423-596-3

Анотация: Изпълнено в актуалната концептуална рамка на лингвистиката на текста, изследването предлага последователна съпоставка на анафоричната функция на отделните разреди български и руски местоимения, което дава възможност да се очертаят някои специфични особености на българския и руския текст. За първи път е показано, че анафорична функция може да се открие, макар и в

различна степен, при почти всички разреди местоимения. Систематизирано и подробно са изложени различни гледни точки за анафората и текста. Проследени са историята и съотношението между понятията *текст* и *дискурс* в съвременната лингвистика, като особено

внимание е отделено на модерния когнитивен подход. Понятието *анафора* е описано в общата парадигма на сходни с него понятия в лингвистиката на текста. Местоименията са представени като лексико-граматичен клас, на който е присъщ определен кластер от функции, характерни в такава комбинация само за този клас думи. Специален акцент е поставен върху ролята им на елементи за разгръщане на текста, както и (през когнитивната призма) на средства за кодиране на референти с висока степен на активация в оперативната памет на продуктора и реципиента и на средства за реактивация на antecedента. Ролята на местоименията при осъществяването на анафоричната връзка в текста, както и случаите на симетрия и асиметрия между български и руски, са илюстрирани с богат емпиричен материал, ексцерпиран от различни автори, стилове, жанрове и източници.

ЛИТЕРАТУРА И МЕСИАНИЗЪМ (РУСКОТО ЛИТЕРАТУРНО МЕСИАНСТВО ПРЕЗ XIX ВЕК)

Автор: Николай Нейчев

Година на издаване: 2009

Място на издаване: Пловдив

Издателство: Университетско издателство „Паисий Хилендарски“

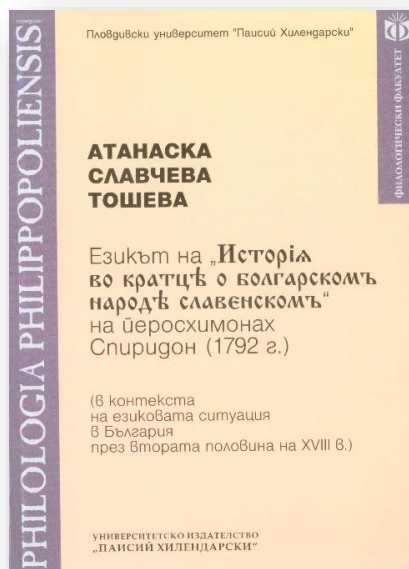
Страници: 622

ISBN: 978-954-423-489-8

Анотация: В монографичното изследване се обясняват причините за възникването на феномена *руска класическа литература*. През един период, чиято кулминация достига през XIX в., Русия се проявява като *уникален сотириологичен субект*, поради което руското художествено слово „се осъзнава“ като носител на духовната религиозно-месианистична идея. Литературният

текст се „натоварва“ с функцията да бъде най-ефикасната противоотрова срещу духовната тлен на света и да удържа нарушеното в битието равновесие. Творбите, създадени от корифеите на руската класика: А. С. Пушкин, М. Ю. Лермонтов, Н. В. Гогол, Л. Н. Толстой, Ф. М. Достоевски и А. П. Чехов, възплъщават по един или друг начин този специфичен „култов“ и непознат до този момент художествено-месианистичен феномен. Идеята да се разгледа литературният процес от гледната точка на месианизма *дава възможността руската литература на XIX в. да се тълкува като единно идеологическо и образно семиотично поле – с други думи – тази литература да се възприема и разглежда (не метафорично, а буквално) като единен текст*. Така руският литературен месианизъм от XIX век като своеобразна *цивилизация на Книгата* се превръща в най-могъщото средство за възникването, утвърждаването и проповядването на идеята за спасителната мисия на литературата в пределите не само на Европа, но и на света.

ЕЗИКЪТ НА „ИСТОРИЯ ВО КРАТЦЕ О БОЛГАРСКОМ НАРОДЕ СЛАВЕНСКОМ“ НА ЙЕРОСХИМОНАХ СПИРИДОН (В КОНТЕКСТА НА ЕЗИКОВАТА СИТУАЦИЯ В БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА XVIII В.)

Автор: Атанаска Тошева

Година на издаване: 2009

Място на издаване: Пловдив

Издателство: Университетско издателство „Паисий Хилендарски“

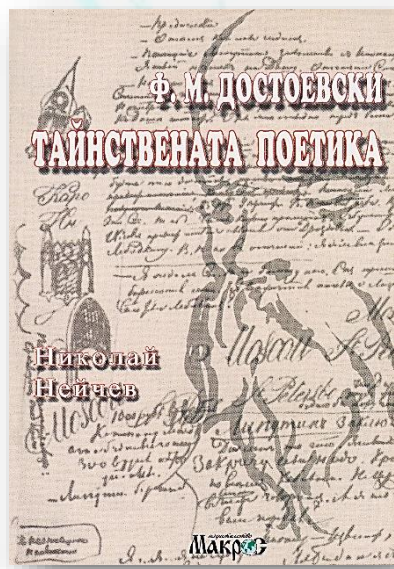
Страници: 302

ISBN: 978-954-423-562-8

Анотация: В изследването се анализират езиковите особености на второто по значимост историографско съчинение в българската книжнина през втората половина на XVIII в. и се определя неговото място в сложната езикова ситуация в българските земи през този период. За първи път е проучен подробно и на широка историческа и съвременна основа езикът на Спиридоновата история, една

от първите български истории, съставени през втората половина на XVIII в. Резултатите от изчерпателния анализ на един конкретен текст дава възможност да се направят обобщения за състоянието на книжовноезиковата практика в края на XVIII и началото на XIX век. По този начин е потърсено и мястото на “История во кратце” в книжовноезиковия процес в началото на Българското възраждане – и във връзка с предходната книжовна традиция, и по отношение на практиката на първите възрожденски книжовници.

Ф. М. ДОСТОЕВСКИ – ТАЙНСТВЕНАТА ПОЕТИКА

Автор: Николай Нейчев

Година на издаване: 2001

Място на издаване: Пловдив

Издателство: Макрос

Страници: 319

ISBN: 954-561-105-7

Анотация: Този труд е първият по рода си опит (и то не само в България) да се интерпретира животът и творчеството на Достоевски от гледна точка на изконната православна традиция. Тук обстойно е изследван въпросът за формирането на мистичния религиозен опит на писателя,

вследствие от дълбоко интимното му съпричастие с литургичния живот на ортодоксалната църковност.

Афинитетът на Достоевски към учението и практиката на духовната аскетика, която възприема „вътрешния човек” като храм Божи, го довежда до убеждението, че човешката душа се подчинява на строги вътрешни закони, обладава ясен духовен архитектуронизъм, съответстващ на видимия християнски храм. Това тайнствено откровение за душата на човека заляга в основата на уникалната поетика на твореца, чрез която всеки един от неговите пет големи романа: „Престъпление и наказание”, „Идиот”, „Бесове”, „Юноша” и „Братя Карамазови” (съставящи т. нар. *Петокнижие*) се строи по фундаменталните принципи, на които се подчинява и християнската храмова структура.

Другият важен аспект на тази тайнствена поетика е, че всеки от посочените пет романа е не само „затворена” цялост, но е „отворен” и за „диалог” с останалите, което превръща Петокнижието в единно свръхпроизведение. Използваният от тази поетика принцип е адекватен на православната формула на съборността: „единство в множеството”. Всеки роман заема точно определено място в свръхтворбата, което място се определя от специфичната само за него идейно-естетическа доминанта (с агиографски, храмов и литургичен характер), но същевременно всеки роман е и „словесен храм”, съдържащ идейно-тематичната образност на цялото Петокнижие, т. е. на всички агиографски мотиви, храмови зони и литургични тайнства. Така Петокнижието на Достоевски се превръща в един „съборен” (храмов) метароман, в който читателското съзнание извършва същите богослужебно-литургични действия като поклонника в храма. По този начин Достоевски изпълнява своята заветна цел – да осъществи с помощта на литературата духовното преобразяване на човека, неговото връщане към Бога. Изследването е предназначено за литературоведи, студенти, богослови, учители и за широк кръг читатели, интересувани се от живота и творчеството на великия руски писател.

СЪБИТИЯ

Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

ФИЛОЛОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

ЮБИЛЕЙНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ,
посветена на 60-годишнината
на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

ПАИСИЕВИ ЧЕТЕНИЯ

11 – 12 ноември

2021

ПРОГРАМА

Юбилейната научна конференция „Паисиеви четения“, посветена на 60-годишнината на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, ще се проведе в изцяло електронен формат на 11 и 12 ноември 2021 г. Линкове към заседанията на отделните секции можете да откриете на [сайта на Филологическия факултет](#).